

Dato: 6. januar 2026
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Axel Damm
Sagsnr.: 2025-14691
Dok.: 3943595

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ministres ansvarlighed
(Forlængelse af forældelsesfristen)

§ 1

I lov nr. 117 af 15. april 1964 om ministres ansvarlighed, som ændret ved § 7 i lov nr. 433 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, 2. *pkt.*, ændres ”5 år” til ”6 år”.

2. I § 8 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministres strafansvar for forhold omfattet af en undersøgelse, der foretages af en kommission nedsat efter lov om undersøgelseskommissioner og granskningskommissioner, forældes tidligst 6 måneder efter, at kommissionen har afgivet en beretning, hvis forholdet ikke var forældet, da kommissionen blev nedsat.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2026.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på forhold, der er begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt forældelsesfristen i ministeransvarlighedsloven er for kort i lyset af bl.a., at der er praksis for at gennemføre en kommissionsundersøgelse forud for, at Folketinget tager stilling til spørgsmålet om tiltalerejsning. En kommissions arbejde kan have en tidsmæssig udstrækning, som gør, at den nuværende forældelsesfrist i ministeransvarlighedsloven på 5 år udløber før resultatet af kommissionens undersøgelse foreligger, eller før Folketinget har haft den fornødne tid til at tage stilling til kommissionens beretning.

Folketingets Udvalg for Forretningsordenen afgav den 26. november 2025 beretning i forbindelse med behandling af beslutningsforslag nr. B 14. Det fremgår af beretningen, at et flertal i udvalget bestående af Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne og Socialistisk Folkeparti var enige om, at der skal foretages en ændring af forældelsesfristen i ministeransvarlighedsloven, således at det sikres, at perioden, hvor en sag undersøges i en kommission, ikke forhindrer Folketinget i at rejse tiltale, ligesom Folketinget får længere tid til at behandle eventuelle sager, herunder træffe beslutning om nedsættelse af en undersøgelses- eller granskningskommission. Lovforslaget har til formål at gennemføre denne ændring.

2. Forlængelse af forældelsesfristen for ministres strafansvar

2.1. Gældende ret

Det fremgår af § 5, stk. 1, i lov nr. 117 af 15. april 1964 om ministres ansvarlighed, som ændret ved § 7 i lov nr. 433 af 31. maj 2000 (ministeransvarlighedsloven), at en minister straffes, hvis han forsætligt eller af grov uagtsomhed tilsidesætter de pligter, der påhviler ham efter grundloven eller lovgivningen i øvrigt eller efter hans stillings beskaffenhed. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse, såfremt en minister giver folketinget urigtige eller vildledende oplysninger eller under folketingets behandling af en sag fortier oplysninger, der er af væsentlig betydning for tingets bedømmelse af sagen.

Det fremgår af ministeransvarlighedslovens § 8, 1. pkt., at ministres strafansvar forældes efter borgerlig straffelovs §§ 93-95. Det fremgår af bestemmelsens 2. pkt., at forældelsesfristen dog i intet tilfælde er mindre end 5 år. Bestemmelsen vedrører ikke alene strafansvar efter ministeransvarlighedslovens § 6, men også ansvar efter de bestemmelser i den øvrige lovgivning,

som hjemler strengere straf, og hvortil ministeransvarlighedslovens § 7 henviser, jf. Folketingstidende 1963-1964 (1. samling), tillæg A, spalte 264.

Bestemmelsen henviser til de almindelige regler om forældelse af strafansvar for overtrædelser af borgerlig straffelov, men indebærer i forhold hertil en skærpelse for så vidt angår spørgsmålet om forældelsesfristens længde. Bestemmelsen har til formål at sikre, at forældelse ikke vil kunne ske, før der har været afholdt nyvalg til Folketinget, således at et eventuelt nyt folketingsflertal vil have mulighed for at tage stilling til tiltalespørgsmålet, jf. Folketingstidende 1963-1964 (1. samling), tillæg A, spalte 264.

2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I almindelighed gennemføres en kommissionsundersøgelse forud for, at Folketinget tager stilling til, om der skal rejses en sag om ministeransvar ved Rigsretten. Den nuværende forældelsesfrist på 5 år sammenholdt med den tid, det tager en kommission at gennemføre en undersøgelse, indebærer, at det kan være nødvendigt at finde konkrete løsninger for at sikre, at Folketinget har tid til at tage stilling til kommissionens beretning eller at rejse tiltale som følge af beretningen, inden et eventuelt ministeransvar forældes. Det var eksempelvis tilfældet i forbindelse med både Instrukskommissionen og FE-Kommission II.

Instrukskommissionen afgav således den 14. december 2020 en delberetning med henblik på at give Folketinget mulighed for at træffe beslutning om eventuel tiltalerejsning, idet forældelsesfristen udløb den 10. februar 2021. Den sidste del af kommissionens beretning blev afgivet den 26. april 2021.

I forbindelse med FE-Kommission II blev der i lov nr. 711 af 13. juni 2023 om undersøgelse af beslutningen om hjemsendelse af ledende medarbejdere indsat en bestemmelse i § 22 a om, at forældelsesfristen for ministres strafansvar for forhold omfattet af undersøgelseskommisionens undersøgelse i intet tilfælde er mindre end 6 måneder efter, at undersøgelseskommisionen har afgivet en beretning om resultatet af sin undersøgelse.

Det foreslås på den baggrund at forlænge den generelle forældelsesregel i ministeransvarlighedsloven, så forældelsesfristen for ministres strafansvar i intet tilfælde er mindre end 6 år.

Derudover foreslås det, at ministeransvaret i relation til forhold, som er omfattet af en undersøgelse, der foretages af en kommission nedsat efter lov om undersøgelseskommisioner og granskningskommisioner, tidligst forældes seks måneder efter, at kommissionen har afgivet sin beretning, med-

mindre de pågældende forhold var forældet på tidspunktet for kommissionens nedsættelse.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 6. januar 2026 til den 3. februar 2026 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Amnesty International, Arbejdsretten, CEPOS, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Journalistforbund, Danske Advokater, Danske Medier, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Særlige Klageret, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet, DJØF, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Gadejuristen, Institut for Menneskerettigheder, Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitet, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, Juridisk Institut, Aarhus Universitet, Justitia, Kraka, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Retspolitisk

UDKAST

Forening, Rigsrevisionen, samtlige byretter, Vestre Landsret og Østre Landsret.

10. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regule-	Ja	Nej X

UDKAST

ring (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	
--	--

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af ministeransvarlighedslovens § 8, 1. pkt., at ministres strafansvar forældes efter borgerlig straffelovs §§ 93-95. Det følger endvidere af bestemmelsens 2. pkt., at forældelsesfristen i intet tilfælde er mindre end 5 år.

Det foreslås i § 8, 2. pkt., at ændre ”5 år” til ”6 år”.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forældelsesfristen for ministres strafansvar i intet tilfælde er mindre end 6 år. Der tilsigtes i øvrigt ingen ændringer i bestemmelsens anvendelsesområde.

Til nr. 2

Det foreslås, at der i ministeransvarlighedslovens § 8 indsættes et nyt stk. 2 om forældelse af ministres strafansvar for forhold omfattet af en undersøgelses- eller granskningskommission.

Det foreslås således med § 8, stk. 2, at ministres strafansvar for forhold omfattet af en undersøgelse, der foretages af en kommission nedsat efter lov om undersøgelseskommissioner og granskningskommissioner, tidligst forældes 6 måneder efter, at kommissionen har afgivet en beretning, hvis forholdet ikke var forældet, da kommissionen blev nedsat.

Den foreslåede bestemmelse supplerer stk. 1 og indebærer, at forældelsesfristen for et ministeransvar forlænges, hvis der nedsættes en kommission, og forældelse ellers ville indtræde på et tidspunkt inden, der er forløbet seks måneder fra kommissionens afgivelse af beretning. Den foreslåede bestemmelse vil kun have selvstændig betydning, hvis forholdet ellers ville være forældet på et tidligere tidspunkt efter nedsættelse af kommissionen. I de tilfælde indebærer bestemmelsen, at Folketinget fra kommissionens afgivelse af beretning har seks måneder til at tage stilling til bl.a. spørgsmålet om tiltalerejsning.

Den foreslåede bestemmelse omfatter kommissioner nedsat efter lov om undersøgelseskommissioner og granskningskommissioner. Der henvises i den forbindelse til lovbekendtgørelse nr. 1146 af 28. maj 2021. Bestemmelsen vil således ikke finde anvendelse i forbindelse med advokatundersøgelser

mv., som ikke er nedsat efter lov om undersøgelseskommissioner og granskningskommissioner.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse, hvis der nedsættes en relevant kommission, inden der indtræder forældelse i medfør af stk. 1. Tidspunktet for nedsættelse af kommissionen er den dag, hvor den formelt nedsættes af justitsministeren eller Folketinget. I de tilfælde, hvor kommissionen skal nedsættes af justitsministeren på baggrund af en beslutning truffet af Folketinget, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt., i lov om undersøgelseskommissioner og granskningskommissioner, vil den foreslåede bestemmelse dog finde anvendelse, når denne beslutning er truffet, selv om justitsministeren først formelt nedsætter kommissionen på et senere tidspunkt.

Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, når en kommissionsundersøgelse omfatter forhold, der relaterer sig til eller har betydning for en ministers strafansvar, således at belysning af disse forhold skal være med til at danne et beslutningsgrundlag for, om der skal rejses en sag ved Rigsretten. Vurderingen af, om de forhold, der undersøges, har den nødvendige sammenhæng med ministeransvaret, foretages på tidspunktet for nedsættelsen på baggrund af kommissoriet, herunder baggrunden for, at det pågældende forhold skal undersøges, og om det er fundet relevant at undersøge det pågældende forhold for at kunne tage stilling til, om det skal rejses en sag ved Rigsretten.

I tilfælde, hvor der afgives en delberetning og senere en endelig beretning, vil forældelsesfristen udløbe seks måneder efter afgivelsen af delberetningen, hvis delberetningen belyser de forhold, som har betydning for ministeransvaret, hvilket f.eks. var tilfældet ved Instrukskommissionen.

Hvis et forhold er omfattet af flere kommissioners undersøgelse, vil bestemmelsen finde anvendelse for hver undersøgelse, forudsat at de øvrige betingelser er opfyldt, herunder at forældelse ikke er indtrådt, inden den relevante kommission blev nedsat. Det indebærer, at hvis der senest seks måneder efter, at en kommission har afgivet beretning om resultatet af sin undersøgelse, nedsættes en ny kommission, hvis undersøgelse omfatter spørgsmål i relation til ministeransvaret, vil forældelsen af strafansvaret blive forlænget til seks måneder efter den nye kommissions afgivelse af beretning.

Udvides en eksisterende kommissions undersøgelse til at omfatte nye forhold, forlænges forældelsesfristen for disse forhold kun, hvis forholdene ikke var forældet på tidspunktet for udvidelsen af undersøgelsen.

UDKAST

Det forudsættes, at forældelsesfristen på 6 måneder regnes fra den dag, hvor kommissionen afgiver beretning om resultatet af sin undersøgelse, jf. lov om undersøgelseskommissioner og granskningskommissioners § 1 c for så vidt angår granskningskommissioner og § 32, stk. 1, for så vidt angår undersøgelseskommissioner. Hvis en kommission eksempelvis afgiver beretning den 10. marts, vil der i de tilfælde, hvor den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, indtræde forældelse af strafansvaret den 10. september samme år.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2026.

Loven gælder ikke for Færøerne eller Grønland og vil heller ikke kunne sættes i kraft for disse dele af riget. Dette skyldes, at lov om ministers ansvarlighed ikke gælder for Færøerne eller Grønland og ikke indeholder hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven finder anvendelse på forhold, der er begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

Dette indebærer, at den foreslåede forlængelse af forældelsesfristen for strafansvar vil gælde for forhold, der er begået før lovens ikrafttræden. Strafansvar, som på tidspunktet for lovens ikrafttræden er forældet, vil dog fortsat være forældet efter lovens ikrafttræden.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 8. Ministres strafansvar forældes efter borgerlig straffelovs §§ 93-95. Forældelsesfristen er dog i intet tilfælde mindre end 5 år.</p>	<p>§ 1</p> <p>I lov nr. 117 af 15. april 1964 om ministres ansvarlighed, som ændret ved § 7 i lov nr. 433 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:</p> <p>1. I § 8, 2. pkt., ændres ”5 år” til ”6 år”.</p> <p>2. I § 8 indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Ministres strafansvar for forhold omfattet af en undersøgelse, der foretages af en kommission nedsat efter lov om undersøgelseskommissioner og granskingskommissioner, forældes tidligst 6 måneder efter, at kommissionen har afgivet en beretning, hvis forholdet ikke var forældet, da kommissionen blev nedsat.«</p>